

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 april 2015

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van wet van
6 maart 2007 tot wijziging van de wet
van 27 februari 1987 betreffende de
tegemoetkomingen aan personen met
een handicap, teneinde de automatische
toekenning van tegemoetkomingen mogelijk
te maken**

(ingediend door mevrouw Nahima Lanjri
en de heer Stefaan Vercamer)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 avril 2015

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 6 mars 2007
modifiant la loi du 27 février 1987
relative aux allocations
aux personnes handicapées
en vue de permettre
l'octroi automatique
d'allocations**

(déposée par Mme Nahima Lanjri
et M. Stefaan Vercamer)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel regelt de inwerkingtreding van een wetswijziging die het mogelijk maakt tegemoetkomingen aan personen met een handicap automatisch toe te kennen. Dankzij ambtshalve onderzoek vervalt voor deze rechthebbenden de bestaande omslachtige aanvraagprocedure. Ook worden nieuwe gegevens, die aanleiding kunnen geven tot een vermindering van het bedrag van de tegemoetkoming, in de mate van het mogelijke door de diensten zelf opgehaald.

RÉSUMÉ

Cette proposition de loi règle l'entrée en vigueur d'une modification législative permettant l'octroi automatique d'allocations aux personnes handicapées. Grâce à l'examen d'office, ces allocataires sont dispensés de la fastidieuse procédure de demande. De même, de nouvelles données, pouvant donner lieu à une réduction du montant de l'allocation, sont recueillies, autant que faire se peut, par les services mêmes.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publicaties@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De inkomensvervangende tegemoetkoming, de integratietegemoetkoming en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, samen de tegemoetkomingen aan personen met een handicap genoemd, vereisen momenteel per definitie een aanvraag. Dit wordt bepaald in artikel 8 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, vervangen bij de wet van 24 december 2002. Hierbij stippen we aan dat de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden sinds 1 juli 2014 onder de bevoegdheid van de Vlaamse gemeenschap, het Waalse gewest, de Duitstalige gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie valt, maar dat de FOD Sociale Zekerheid de toekenning en de opvolging van de bestaande dossiers tot eind 2015 op zich blijft nemen.

De huidige aanvraagprocedure verloopt in 5 stappen:

1. Een aanvraag bij de gemeente of bij sommige ziekenfondsen. De plaats kan verschillen naargelang de gemeente (Sociaal Huis, OCMW, gemeentehuis, *etc.*). Wie zich niet kan verplaatsen, kan een volmacht geven aan iemand die de aanvraag in zijn of haar plaats kan doen.

2. De persoon ontvangt een aantal documenten (bv. ontvangstbewijs van de aanvraag, administratieve formulieren, het formulier "Evaluatie van de handicap", de "Verklaring tot het verkrijgen van een inkomensvervangende tegemoetkoming en een integratietegemoetkoming" of de "Verklaring tot het verkrijgen van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden"), waarvan sommige door de behandelende arts moeten worden ingevuld. Binnen de maand moet alles teruggestuurd worden.

3. Sommige mensen met een handicap worden hierna uitgenodigd in een medisch centrum om nogmaals de handicap te evalueren.

4. Na onderzoek stelt de arts een verslag op. Op basis hiervan neemt de DG Personen met een handicap een beslissing. Per post wordt een algemeen attest opgestuurd, samen met een begeleidend schrijven met bijkomende uitleg.

5. Nog eens vier weken later bezorgt de DG Personen met een handicap haar beslissing met betrekking tot het recht op tegemoetkoming. Is dit positief, dan volgt kort daarna nog informatie over de betaling van de tegemoetkoming.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Actuellement, l'allocation de remplacement de revenus, l'allocation d'intégration et l'allocation pour l'aide aux personnes âgées, regroupées sous l'expression générique "allocations aux personnes handicapées", nécessitent, par définition, l'introduction d'une demande, ainsi que le prévoit l'article 8 de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux personnes handicapées, remplacé par la loi du 24 décembre 2002. Soulignons, à cet égard, que depuis le 1er juillet 2014, l'allocation pour l'aide aux personnes âgées relève de la compétence de la Communauté flamande, de la Région wallonne, de la Communauté germanophone et de la Commission communautaire commune, mais que le SPF Sécurité sociale continue d'assurer son octroi et le suivi des dossiers en cours jusque fin 2015.

La procédure de demande actuelle se déroule en 5 étapes:

1. L'introduction d'une demande auprès de la commune ou de certaines mutualités. Le lieu peut varier en fonction de la commune (Maison sociale, CPAS, maison communale, *etc.*). La personne qui ne peut se déplacer peut donner procuration à quelqu'un qui peut faire la demande à sa place.

2. La personne reçoit un certain nombre de documents (par ex. un récépissé de la demande, des formulaires administratifs, le formulaire "Évaluation du handicap", la "Déclaration en vue de l'obtention d'une allocation de remplacement de revenus et d'une allocation d'intégration" ou la "Déclaration en vue de l'obtention d'une allocation pour l'aide aux personnes âgées") dont certains doivent être remplis par le médecin traitant. Le tout doit être renvoyé dans un délai d'un mois.

3. Certaines personnes handicapées sont ensuite invitées dans un centre médical afin d'y faire évaluer une nouvelle fois leur handicap.

4. Après l'examen, le médecin rédige un rapport, sur la base duquel la DG Personnes handicapées prend une décision. Une attestation générale est envoyée par la poste, ainsi qu'une lettre d'accompagnement dans laquelle figurent des explications supplémentaires.

5. Un mois plus tard, la DG Personnes handicapées transmet sa décision concernant le droit aux allocations. En cas de réponse positive, des explications sur les modalités de paiement de l'allocation sont rapidement envoyées.

Het mag duidelijk zijn dat het niet vanzelfsprekend is voor bepaalde personen met een handicap om deze omslachtige en in sommige gevallen nodeloos complexe procedure te doorlopen. In het kader van de armoedebestrijding staat in het regeerakkoord van de regering-Michel dan ook de uitdrukkelijke intentie om waar mogelijk tot een automatische toekenning van rechten over te gaan.

Op 30 maart 2007 ondertekende België het verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Dit verdrag werd geratificeerd op 2 juli 2009 en trad in werking op 1 augustus 2009. In artikel 28 van deze tekst wordt de aandacht gevestigd op het feit dat personen met een handicap een behoorlijke levensstandaard en sociale bescherming moeten genieten. In het tweede punt van artikel 28 lezen we het volgende:

“2. de Staten die Partij zijn erkennen het recht van personen met een handicap op sociale bescherming en op het genot van dat recht zonder discriminatie op grond van handicap, en nemen passende maatregelen om de verwezenlijking van dat recht te waarborgen en te stimuleren, met inbegrip van maatregelen om:

a. de gelijke toegang voor personen met een handicap tot voorzieningen op het gebied van zuiver water te waarborgen, alsmede toegang te waarborgen tot passende en betaalbare diensten, instrumenten en andere vormen van ondersteuning voor aan de handicap gerelateerde behoeften;

b. de toegang voor personen met een handicap, in het bijzonder voor vrouwen, meisjes en ouderen, tot programma's voor sociale bescherming en het terugdringen van de armoede te waarborgen;

c. voor personen met een handicap en hun gezinnen die in armoede leven de toegang tot hulp van de overheid te waarborgen, voor aan de handicap gerelateerde kosten, met inbegrip van adequate training, advisering, financiële hulp en mantelzorgondersteunende zorg.”

Het ligt in de lijn van het Belgische engagement in dit verdrag om de financiële hulp voor personen met een handicap zo toegankelijk mogelijk te maken.

Een automatische toekenning van rechten blijkt in functie van de armoedebestrijding bij personen met een handicap bovendien geen overbodige luxe. Het HANDILAB-onderzoek “Effectiviteit van de inkomensvervangende en integratietegemoetkomingen” van de KULeuven in 2012 leert ons dat 22,1 % van de respondenten (mensen met een inkomensvervangende

Il est clair que, pour certaines personnes handicapées, il n'est pas évident de suivre cette procédure lourde et, dans certains cas, inutilement complexe. Dans le cadre de la lutte contre la pauvreté, le gouvernement Michel a dès lors prévu dans son accord de gouvernement l'intention expresse de procéder, là où c'est possible, à un octroi automatique de droits.

Le 30 mars 2007, la Belgique a signé la Convention relative aux droits des personnes handicapées. Cette convention a été ratifiée le 2 juillet 2009 et est entrée en vigueur le 1er août 2009. L'article 28 de ce texte attire l'attention sur le fait que les personnes handicapées ont droit à un niveau de vie adéquat et à une protection sociale. Le deuxième point de cet article dispose:

“2. les États Parties reconnaissent le droit des personnes handicapées à la protection sociale et à la jouissance de ce droit sans discrimination fondée sur le handicap et prennent des mesures appropriées pour protéger et promouvoir l'exercice de ce droit, y compris des mesures destinées à:

a. assurer aux personnes handicapées l'égalité d'accès aux services d'eau salubre et leur assurer l'accès à des services, appareils et accessoires et autres aides répondant aux besoins créés par leur handicap qui soient appropriés et abordables;

b. assurer aux personnes handicapées, en particulier aux femmes et aux filles et aux personnes âgées, l'accès aux programmes de protection sociale et aux programmes de réduction de la pauvreté;

c. assurer aux personnes handicapées et à leurs familles, lorsque celles-ci vivent dans la pauvreté, l'accès à l'aide publique pour couvrir les frais liés au handicap, notamment les frais permettant d'assurer adéquatement une formation, un soutien psychologique, une aide financière ou une prise en charge de répit.”

Dans la prolongation de l'engagement qu'elle a contracté dans le cadre de cette Convention, la Belgique doit veiller à rendre l'aide financière aux personnes handicapées aussi accessible que possible.

L'octroi automatique de droits est du reste capital pour lutter efficacement contre la pauvreté des personnes handicapées. L'étude HANDILAB “Effectiviteit van de inkomensvervangende en integratietegemoetkomingen” réalisée en 2012 par la KULeuven auprès de personnes bénéficiant d'une allocation de remplacement de revenus ou d'une allocation d'intégration a fourni les

tegemoetkoming of een integratietegemoetkoming) naar eigen zeggen zeer moeilijk rondkomen. Nog eens 24,7 % zegt moeilijk rond te komen en 25 % eerder moeilijk. Daarnaast stellen we vast dat 39,3 % van deze mensen een objectief armoederisico lopen. Deze mensen beschikken over minder dan 60 % van het mediaan nationaal equivalent netto-inkomen.

In het verleden werden al pogingen ondernomen om stappen te zetten richting meer automatische toekenningen van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Artikel 8 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap wordt gewijzigd bij art. 2 van de wet van 6 maart 2007 (*B.S.*, 23 maart 2007), met ingang van een door de Koning te bepalen datum (art. 4). Deze datum werd tot op heden nog steeds niet bepaald. Deze wijziging zou inhouden dat, wanneer een persoon die in België woont het recht op verhoogde kinderbijslag voor kinderen met een aandoening verliest omdat hij de leeftijdsgrens bepaald in de reglementering bereikt heeft, zijn rechten op de tegemoetkomingen voor personen met een handicap ambtshalve onderzocht zouden worden en uitwerking zouden krijgen op de eerste dag van de maand volgend op die in de loop waarvan deze leeftijdsgrens wordt bereikt. De Koning zou ook de andere gevallen waarin de tegemoetkomingen ambtshalve moet worden onderzocht bepalen.

Tot op heden werd nog steeds geen uitvoering gegeven aan het ambtshalve onderzoek van de toekenning van de tegemoetkomingen aan kinderen met een verhoogde kinderbijslag die de leeftijdsgrens bereiken. Een invoering van deze bepaling zou nochtans leiden tot verminderde administratie voor deze specifieke groep van mensen met een beperking. Omdat wij van mening zijn dat het 8 jaar na datum van de wet van 6 maart 2007 dringend tijd is om werk te maken van een grotere toegankelijkheid van de tegemoetkomingen voor personen met een handicap, pleiten wij er met dit voorstel voor om ook effectief tot een uitvoering van de wet van 6 maart 2007 over te gaan en dit uiterlijk op 1 januari 2017. Daarmee wordt in voldoende tijd voorzien voor de technische voorbereiding. Indien deze vroeger afgerond wordt kan de Koning de wet al vroeger in werking laten treden.

Nahima LANJRI (CD&V)
Stefaan VERCAMER (CD&V)

résultats suivants quant aux difficultés éprouvées par les personnes interrogées à boucler leur budget: très difficile: 22,1 % des personnes interrogées; difficile: 24,7 % et plutôt difficile: 25 %. On constate par ailleurs que 39,3 % de ces personnes courent un risque objectif de sombrer dans la pauvreté. Elles disposent de moins de 60 % du revenu national net médian équivalent.

Par le passé, il a déjà été tenté d'automatiser davantage l'attribution des allocations aux personnes handicapées. L'article 8 de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux personnes handicapées a été modifié par l'article 2 de la loi du 6 mars 2007 (*Moniteur belge* du 23 mars 2007). Cette loi prévoit que le Roi doit fixer sa date d'entrée en vigueur (art. 4). Jusqu'à présent, cette date n'a pas encore été fixée. Cette modification prévoit que, lorsque la personne résidant en Belgique perd le droit aux allocations familiales majorées pour les enfants présentant une affection parce qu'elle a atteint la limite d'âge prévue par la réglementation, ses droits aux allocations visées à l'article 1er sont examinés d'office avec effet au premier jour du mois qui suit celui au cours duquel cette limite d'âge est atteinte. Le Roi déterminerait également les cas dans lesquels les allocations visées à l'article 1er, seraient examinées d'office.

À ce jour, il n'a pas encore été procédé à la mise en œuvre de l'examen d'office de l'attribution des allocations aux enfants bénéficiant d'allocations familiales majorées qui ont atteint la limite d'âge prévue. Or, la mise en œuvre de cette disposition réduirait le travail administratif pour cette catégorie spécifique de personnes handicapées. Nous plaidons, dans la présente proposition, en faveur de l'entrée en vigueur effective de la loi du 6 mars 2007 car nous sommes convaincus que, huit ans après la publication de la loi du 6 mars 2007, il est urgent d'améliorer l'accessibilité des allocations destinées aux personnes handicapées. Cette entrée en vigueur devrait intervenir au plus tard le 1er janvier 2017, ce qui laisse un délai suffisant pour la préparation technique. Si tout est prêt avant cette date, le Roi peut avancer l'entrée en vigueur de la loi.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 4 van de wet van 6 maart 2007 tot wijziging van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap wordt vervangen als volgt:

“Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2017.”.

13 maart 2015

Nahima LANJRI (CD&V)
Stefaan VERCAMER (CD&V)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

L'article 4 de la loi du 6 mars 2007 modifiant la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux personnes handicapées est remplacé par ce qui suit:

“La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi et au plus tard le 1er janvier 2017.”.

13 mars 2015